

FolkON

- DWA ŚWIATY, JEDEN RYTM

**KONSPEKTY TYGODNIA
FOLKOWEGO**

Anna Maśluch

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Minister
Edukacji

FUNDACJA
WSPIERANIA
NAUKI I ROZWOJU

Projekt dofinansowany ze środków
budżetu państwa, przyznanych przez
Ministra Edukacji w ramach programu
„Nasze tradycje”.

Scenariusz zajęć edukacyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym „Na ludowo – na wesoło”

Przygotowała: Anna Maśluch nauczyciel edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej

Cele ogólne:

- Poznanie i utrwalenie tradycyjnych polskich zabaw ludowych regionu Mazowsza i zabaw ludowych powszechnych praktykowanych m.in. na Lubelszczyźnie
- Rozwijanie sprawności fizycznej i koordynacji ruchowej dzieci
- Kształtowanie umiejętności współpracy w grupie
- Wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycją.

Cele szczegółowe:

Dzieci:

- Uczestniczą w zabawach ruchowych i tanecznych
- Poznają wybrane piosenki i rymowanki ludowe
- Rozwijają wyobraźnię ruchową i muzykalność
- Czerpią radość płynącą z zabawy w grupie
- Zwiększają pewność siebie w ruchu, doskonałą koordynację słuchowo-ruchową
- Budują zaufanie do siebie i grupy
- Ćwiczą orientację w schemacie własnego ciała i ciała drugiej osoby
- Wzbogacają słownictwo o wyrażenia związane z folklorem.

Metody pracy:

- słowne – recytacje, śpiew, pogadanka
- czynne – zadań stawianych dziecku
- oglądowe – taniec, pokaz, ekspresja muzyczno-ruchowa.

Formy pracy:

- indywidualna
- z całą grupą

Środki dydaktyczne:

- Smartfon/ magnetofon/ głośnik/ laptop
- Płyta CD
- Taśma papierowa/kreda

- Dowolne nagranie muzyki ludowej wykorzystane podczas rozgrzewki

Przed zajęciami warto przygotować ludowe rekwizyty i elementy nawiązujące do ludowych strojów z zasobów przedszkolnych.

Przebieg zajęć:

Prowadząca osoba/nauczyciel wita wszystkie dzieci, zaprasza do wspólnego koła i krótko opowiada o zabawach, w które kiedyś bawiły dzieci na wsiach. Można podkreślić, że do tych zabaw nie potrzeba drogich zabawek i sprzętów – wystarczą chęci, wyobraźnia i towarzystwo innych osób.

- ✓ Omówienie zasad bezpieczeństwa podczas zabaw taneczno-ruchowych.
- ✓ Rozgrzewka:
  - Marsz dookoła sali w rytmie muzyki ludowej
  - Bieg w miejscu, na palcach i na piętach
  - Podskoki, pajacyki, obroty wokół własnej osi
  - Skręty tułowia, krążenia ramion i bioder
  - Klaskanie w dłonie do rytmu muzyki, tupanie zgodnie z tempem
  - Skłony w przód i w bok, dotykanie palców u stóp.

Poniższe propozycje zabaw są bazą do wyboru dla nauczyciela - odpowiednio do wieku i możliwości dzieci

- ✓ **Zabawa „Adam siedmiu synów miał...”**- zabawa ludowa powszechna, w kręgu, z naśladowaniem, ze śpiewem

Tekst:

Adam siedmiu synów miał x 2 lub x 4

Nic nie jedli, nic nie pili tylko wszyscy tak robili x 2

Źródło:

Adam siedmiu synów miał - Kapela Niwińskich (Mazowsze)

https://www.youtube.com/watch?v=6DP_MFBK8zI

Laboratorium Zabaw Tradycyjnych

<https://soundcloud.com/muzykatradycyjnapl/adam-siedmiu-synow>

Przebieg zabawy:

- Uczestnicy ustawiają się w kręgu. Jedna osoba zostaje wybrana na prowadzącego - „Adama” (można zastosować wyliczankę). Wszyscy śpiewają rymowaną i krążą w kole trzymając się za ręce. Wybrany „Adam” po zakończeniu śpiewu pokazuje gest, ruch lub figurę, którą wszyscy muszą powtórzyć. Następnie „Adam” wybiera kolejną osobę do środka koła - śpiew

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Minister
Edukacji

FUNDACJA
WSPIERANIA
NAUKI I ROZWOJU

Projekt finansowany ze środków budżetu państwa,
przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach
programu „Nasze tradycje”

i zabawę powtarzamy, aż wszyscy zostaną wybrani. Do zabawy można wprowadzać kategorie np. pokazujemy zwierzęta, śmieszne miny, czynności itp.

- ✓ **Zabawa „Czarna kura pieje...”** – zabawa ludowa powszechna ze śpiewem, taneczna, w parze i w grupie par.

Tekst:

Czarna kura pieje, kowalka się śmieje
Ha ho ha, ha ho ha, kowalczyki kuja
Ha ho ha, ha ho ha, panny wyskakują
Dalejże ty Janku w tym rucianym wianku,
Ha ho ha, ha ho ha, co ci Kasia dała
Ha ho ha, ha ho ha, drugi obiecała
Po boru, po lesie wiezie mi go, wiezie
Ha ho ha, ha ho ha, na siwym koniku
Ha ho ha, ha ho ha, w czerwonym spodniku
Trzewiczkami stąpa talarkami brząka,
Ha ho ha, ha ho ha, ale nie swojemi
Ha ho ha, ha ho ha, tylko pożycznemi.

Źródło:

Laboratorium Zabaw Tradycyjnych

<https://www.youtube.com/watch?v=zCDo1jOp8u4>

Onlinowa Folk Akademia

<https://www.youtube.com/watch?v=KIEG5Ad51Hg>

Zespół Pieśni i Tańca Ziemia Bydgoska

<https://www.youtube.com/watch?v=qfme1JhgWPK>

Przebieg zabawy:

- Dzieci stają w parach. Wyśpiewują tekst piosenki. Podczas refrenu kolejno: trzykrotnie uderzają dłońmi w swoje uda, trzykrotnie klaszczą w dłonie, a następnie łapią się pod ramię (haczyki) i wykonują pół obrotu wokół wspólnej osi w jedną stronę. Przy powtórzeniu – łapią się pod drugie ramię i obracają w drugą stronę. Zabawę należy dostosować do możliwości psychoruchowych dzieci. Można stale powtarzać tylko pierwszą zwrotkę.

- ✓ **Zabawa „Poszły panny konopki rwać...”** - zabawa ludowa powszechna, w tej wersji z Mazowsza, dobieranka, ruchowa, w korowodzie.

✓ **Tekst:**

Poszły panny [dzieci] konopki rwać, konopki rwać
małe snopki wiązać
Ej nas, mało nas

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Minister
Edukacji

FUNDACJA
WSPIERANIA
NAUKI I ROZWOJU

Projekt finansowany ze środków budżetu państwa,
przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach
programu „Nasze tradycje”

Chodź .....(imię dziecka) do nas!
Poszły panny [dzieci] konopki rwać, konopki rwać
duże snopki wiązać
Ej nas, mało nas chodź .....(imię dziecka) do nas!

Przebieg zabawy:

- Uczestnicy zabawy stoją w kole. Zabawę przeprowadzamy w formie korowodu, gdzie pierwsza osoba dobiera następną, wywołując ją po imieniu w tekście piosenki. W ostatniej fazie zabawy taneczny korowód może zamienić się w koło.

Źródło:

Laboratorium Zabaw Tradycyjnych

<https://soundcloud.com/muzykatradycyjnapl/konopki>

Konopki - Mały Kolberg

<https://www.youtube.com/watch?v=DOvPyTgpIRc>

- ✓ **Zabawa „Zajac”** - zabawa ludowa powszechna, wersja z Mazowsza, zręcznościowa, dla jednej osoby, pary lub grupy.
- ✓ **Tekst:**

A tam za góreckom siedział zajac
tak nóżkami przebierając
I ja bym tak przebierała
żebym takie nóżki miała
jak ten zajac
I ty zajac i ja zajac
tak nóżkami przebierając
I ja bym tak przebierała
żebym takie nóżki miała
jak ten zajac.

Przebieg zabawy:

- Zabawa polega na przekładaniu nóg nad narysowanymi/wyklejonymi liniami i dotykaniu ziemi palcami zgodnie z tempem melodii zabawy. Sposób ułożenia drewniek/patyków jest różny w zależności od źródła. Sposób przekładania nóg nad liniami jest naprzemienny, prawa noga nad linią w lewo, lewa noga – w prawo. Tempo przekładania nóg jest dostosowane do śpiewanej melodii.
- Sposoby wyklejenia/rysowania linii:

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Minister
Edukacji

FUNDACJA
WSPIERANIA
NAUKI I ROZWOJU

Projekt finansowany ze środków budżetu państwa,
przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach
programu „Nasze tradycje”

Źródło:

Laboratorium Zabaw Tradycyjnych

<https://www.youtube.com/watch?v=h0S8IvkTyMY>

Mały Kolberg Zajęc zabawa dla dzieci taniec z Mazowsza

<https://www.youtube.com/watch?v=yLM5Qfta6Hs>

- ✓ Po wprowadzeniu zabawy i zapoznaniu dzieci z prostym schematem ruchowym - doskonalimy pewność ruchu. Gdy uczestnicy zabawy poczują się pewnie, możemy rozszerzyć zabawę i zaproponować odgrywanie ról:
  - Tańczą groźne zającyska, które są bardzo zdenerwowane
  - Tańczą szczęśliwe zajączki – lekko i swobodnie
  - Tańczą przestraszone zające – bardzo ostrożnie
  - Tańczą zmęczone zające – powoli i ospale.

- ✓ Podsumowanie zajęć:

Dzieci dzielą się spostrzeżeniami dotyczącymi przebiegu zajęć. Co się najbardziej podobało, co sprawiało trudność. Nauczyciel dziękuje dzieciom za aktywność i zaangażowanie.

Bibliografia:

Gorzechowska J., Kaczurbina M., Mało nas, mało nas. Polskie dziecięce zabawy ludowe, wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 1986

Michalikowa L., Tradycyjne zabawy ludowe, wyd. Centralny Ośrodek Metodyki i Upowszechniania Kultury, Warszawa 1981

W scenariuszu wykorzystano materiały opracowane przez ekspertki projektu „Laboratorium Zabaw Tradycyjnych” prowadzonego przez Forum Muzyki Tradycyjnej (w partnerstwie z Muzeum Etnograficznym w Toruniu, Fundacją Muzyka Jest Nieskończona, Teatrem Mozaika z Poznania, Mały Kolberg, Alfabet Tradycji, Fundacją Prymus). Projekt ma charakter badawczy i edukacyjny. Ma na celu analizowanie tradycyjnych zabaw dziecięcych jako elementu tradycji, bada ich wpływ na wszechstronny rozwój dzieci.

<https://muzykatradycyjna.pl/do-czytania/laboratorium-zabaw-tradycyjnych/>

<https://muzykatradycyjna.pl/do-czytania/laboratorium-zabaw-tradycyjnych-2024-materialy/>

